

Byggnads

din fackförening

TRYGG PÅ JOBBET
Rekordmånga
kollektivavtal

AVTALSÖREELSE
Historisk seger för
skyddsombuden

MEDLEMSVÅRD
Viktigt fokus
i pandemitider

Våra ledord:

STARK STOLT TRYGG

Innehåll

Prioriterade mål	3
Förbundsordförande	4
Det här har Byggnads uppnått under året	
Medlemsutveckling	6
Kollektivavtalsbevakning	8
Avtalsrörelsen	10
Förtroendevalda i Byggnads	12
Arbetsmiljö	14
Granskning av branschen	16
Jämställdhet och mångfald	18
Unga Byggare, Näta	20
Byggnads i politiken	22
Internationellt arbete	24
Tidningen Byggnadsarbetaren	26
Byggnads a-kassa	27
Din medlemspeng	28
Hållbarhetsredovisning	30
Byggnads organisation	
Byggnads demokratiska organisation	37
Förbundsstyrelsen	38
Förbundsfullmäktige	38
Byggnads regioner	39

Framsidesbilden visar snickarna Lotta Jepsen Sjölander och Fredrik Andersson. Lotta är aktiv i Byggnads kvinnliga nätverk Näta och engagerad i Byggnads GävleDalas jämställdhetsarbete.

Prioriterade mål 2020

Byggnads prioriterade mål utgår från vårt styrdokument Mål och Vision 2022

■ Medlemsutveckling

sidorna 6-7.

De mest grundläggande målen för oss är att bli fler medlemmar och att öka organisationsgraden.

■ Kollektivavtalsbevakning

sidorna 8-9.

Vi bevakar de kollektivavtalade rättigheterna och arbetsmiljön samt arbetar för reallöneförbättringar.

■ Förtroendevalda i Byggnads

sidorna 12-13.

Vi stärker arbetsplatsorganisationen, utvecklar förtroendeuppdragen och ger bra stöd och utbildning.

■ Jämställdhet och mångfald

sidorna 18-19.

Med jämställdhet och mångfald skapar vi ett bättre arbetsklimat i byggbranschen.

■ Unga Byggare och Näta

sidorna 20-21.

De unga medlemmarna är Byggnads framtid. Kvinnorna är också en viktig resurs. Vi stärker det arbetet.

■ Byggnads i politiken

sidorna 22-23.

Vi engagerar oss i samhällsfrågor som är viktiga för medlemmarna.

■ Internationellt arbete

sidorna 24-25.

Vi står inför stora globala utmaningar som kräver ett fackligt samarbete över gränserna.

Målen beskriver hur vi ska arbeta långsiktigt och strategiskt med åtta stora utmaningar för att nå vårt långsiktiga mål: att stärka byggnadsarbetarna i arbetslivet och i livets olika skeenden. På följande sidor i verksamhetsberättelsen beskriver vi hur vi arbetat med respektive mål under året, vad vi uppnått och vad vi inte uppnått.

**Byggnads
långsiktiga mål:
Att stärka byggnads-
arbetarna i arbetslivet
och i livets olika
skeenden.**

Byggnads i korthet

- ▶ Svenska Byggnadsarbetareförbundet, Byggnads, är ett fackförbund för arbetstagare inom avtalsområdena Bygg, VVS, Glas, Kyl, Ventilation, Plåt och Maskinentreprenad.
- ▶ Byggnads är LO:s fjärde största förbund och bildades 1889.
- ▶ Förbundet har över 100 000 medlemmar inom cirka 80 yrkeskategorier.
- ▶ Byggnads förtroendevalda har cirka 7 000 förtroendeuppdrag.
- ▶ Byggnads är organiserat i ett förbundskontor och elva regioner, vilka i sin tur är indelade i 183 medlemskretsar. Alla medlemmar i förbundet ingår i någon medlemskrets.
- ▶ Byggnads uppgift är att organisera byggnadsarbetare och tillvarata medlemmarnas intressen på arbetsmarknaden och i övrigt verka för en samhällsutveckling på grundval av politisk, social och ekonomisk demokrati. Uppgiften utgår från den grundläggande synen om allas lika värde och rätt.
- ▶ Byggnads arbetar aktivt och brett med utbildning, information och opinionsbildning.

Tillsammans visade vi vad ett enat fackförbund kan åstadkomma

År 2020 blev ett annorlunda år. Coronapandemin ställde nästan allt på ända. Många gick bort och ännu fler var sjuka. Det var svårt att umgås med nära och kära och arbetsmarknaden gungade rejält.

Men det finns också många hjältar att lyfta fram. Först och främst alla inom vård och omsorg, som slitit dag och natt för att rädda liv och ta hand

om sjuka. Men även Sveriges byggnadsarbetare har gjort ett fantastiskt jobb under pandemin. Ni fortsatte gå till arbetet varje morgon för att bygga Sverige. Och ni gjorde det med den äran. Det är ni som höll igång hjulen och fick ekonomin att snurra!

Storslagen inledning

Året inleddes storslaget med ett rekordstarkt stöd för avtalsrörelsen 2020. Men den kraftmätning vi alla laddat för fick ta paus redan i mars. Istället fick vi raskt ta fram avtal om korttidspermitteringar och riktlinjer för att minska smittspridning på arbetsplatserna.

Men – viruset till trots – när jag blickar tillbaka är det ändå häpnadsväckande hur mycket gott arbete vi åstadkom under året. Några exempel: Vi tecknade 1 780 nya kollektiv- och hängavtal, drog in 40 försäkringsmiljoner till medlemmar, vann historiska segrar i Arbetsdomstolen och hjälpte 53 841 medlemmar via vårt medlemscenter.

Historiska avtal

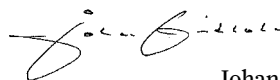
De fem nya kollektivavtal vi förhandlade fram, var historiska avtal. Det är något som vi ska vara stolta över. I slutet av året drog avtalsrörelsen igång igen och vi gjorde tydligt för hela Sverige att byggbranschen behöver mer ordning och reda, säkrare arbetsmiljö och ökad jämställdhet.

Ni medlemmar visade vad ett starkt och enat fackförbund kan åstadkomma. Våra regionala skyddsombud har nu tillträde till alla arbetsplatser, vi vässade uppföljningen av Huvudentreprenörsansvaret (HEA) och branschen kommer bli mer jämställd med en graviditetslön. Vilket resultat!

Styrka i förhandlingarna

Jag kan inte säga annat än att jag är en väldigt stolt förbundsordförande. Jag vill också tacka alla er medlemmar, som med egna berättelser från verkligheten och över 12 000 namnunderskrifter för ordning och reda, gav oss styrka i förhandlingarna. Era vittnesmål bär vi med oss även i arbetet framöver, var så säkra!

För en sak kan jag lova – jag och Byggnads kommer att fortsätta arbetet med att få en byggbransch i världsklass. Nu fortsätter vi vårt arbete – starka, stolta och trygga!

Johan Lindholm
Byggnads förbundsordförande

Det här har Byggnads **uppnått under året**

**Viktiga dom-
stolsbeslut mot
lönedumping**
sidan 8

**Rekordstarkt
engagemang för
avtalsrörelsen**
sidan 11

**Historisk
seger för
skyddsombuden**
sidan 14

I pandemins spår – medlemsvård får mer betydelse

Så många byggnadsarbetare som möjligt behöver vara medlemmar i Byggnads. Det är grunden för vår fackförening. Med många medlemmar blir vi starka vid förhandlingsbordet och kan påverka politiskt. Coronapandemin försvårade organiseringsarbetet, eftersom den begränsade möjligheten att besöka arbetsplatser och yrkesskolor. Samtidigt blev medlemscentrets funktion, att ge råd och hjälp via telefon, än viktigare och fler samtal än tidigare togs emot. Året slutade dock ändå med en liten nedgång i medlemsantal.

Mellan 2014 och 2019 ökade Byggnads stadigt i medlemsantal. Framgångsfaktorer har varit ett långt och konsekvent arbete för att förbättra handläggningsrutiner för medlemshanteringen, flytta mandat till fackligt förtroendevalda på arbetsplatserna, vässa organisationen i medlemsrekrytering och organisering, växla upp det uppsökande arbetet mot små- och medelstora arbetsplatser samt förbättra organisationens styrning och prioriteringar.

Under 2020 bröts trenden, en stor del till följd av coronapandemins försvårande omständigheter. Byggnads

backade med 313 medlemmar. Strategin för att öka organisationsgraden kvarstår. Parallellt med kampanjer för att få fler att välja autogiro och filmer i våra sociala kanaler, arbetar vi med att bygga fackliga organisationer. Under året testade vi digital medlemsintroduktion och mötesverksamhet samt utvecklade våra metoder för att genomföra medlemsmöten.

8 500

gångar spelades Byggnads radioreklam under 45 dagar hösten 2020.

103 970

medlemmar 2020.

En minskning med 313 från 2019.

Det här har Byggnads uppnått

+ Antalet yrkesverksamma medlemmar ökade något, till 75 614 personer, även om det totala antalet medlemmar, däribland elevmedlemmarna, minskade något.

+ Antalet digitala fackliga mötesplatser ökade.

Fortsatt utmaning

— Vår vision är att år 2022 organisera 75 % av branschens byggnadsarbetare. Det fortsätter vi arbeta för trots årets svårigheter.

Högt tryck på medlemscentret

En viktig service till våra medlemmar är Byggnads fackliga rådgivning via telefon. Medlemscentrets mål är att kunna ge snabb och kvalificerad rådgivning som rör kollektivavtal, medlemskap och allt som rör jobbet.

Under året började enheten digitalisera och robotisera flera servicefunktioner med chattbott och voicebott. Det kommer öka medlemmarnas möjligheter till självbetjäning och centrets tillgänglighet.

Ständig kompetensutveckling i medlemsbevarande samtalsmetoder gav resultat i form av förhindrade utträden. Medlemscentret sköter nu administrationen kring in- och utträden för alla Byggnads regioner samt

CORONA

Pandemin hade stor påverkan på årets organiseringsarbete. Vissa fackliga möten kunde genomföras digitalt men den övervägande majoriteten av vårt utåtriktade medlemsarbete, som studier, skolinformation, arbetsplatsbesök och medlemsutbildningar, ställdes in. Det har i sin tur påverkat medlemsresultatet negativt. Särskilt märks det på färre nya medlemmar bland elever vid yrkeshögskolorna.

Medlemscentret upplevde ett ökat tryck. Bland annat under vårens coronaomställning av arbetsmarknaden, när nya avtal för korttidspermitteringar förhandlades fram samt under avtalsrörelsen.

Pandemins restriktioner påskyndade processen att hitta digitala alternativ samt att automatisera servicen till medlemmar.

Medlemscentret 2020

53 841 kontakter totalt

1 633 värvade medlemmar

1 124 förhindrade utträden

183 upprättade ärenden

5 300 presentkort utskickade i kampanjen för autogiroinbetalning

även för systerförbundet Mälarna. Många medlemskap räddades genom centrets aktiva uppföljning av obetalda medlemsavgifter och samtal till nyblivna studenter. Även aktiv uppringning till personer som visat intresse för medlemskap var ett prioriterat område som gav resultat.

”Alla borde vara med i facket. Även om du har det bra nu vet du inte hur det blir sen. Då är det bra att ha uppbackning”

Sonja Malm
VVS-isolerare och skyddsombud

BYGGNADS STOCKHOLM-GOTLAND

En region med fortsatt medlemstillväxt

Byggnads Stockholm-Gotland är en region som växer. Fram till oktober ökade regionens medlemmar med 451 personer, till 16 366. Framgången är ett lagspel där ombudsmän och förtroendevalda gör ett bra jobb ute på byggena och värvar nya medlemmar.

Ett normalt pandemifritt år bidrar också skolinformationsverksamheten till nya medlemmar. Regionen arbetar aktivt med att vara ute på skolor för att informera eleverna om facket och fackligt medlemskap. Det skapar en tidig relation med framtidens byggnadsarbetare.

Rekordmånga kollektivavtal

– grunden för trygga arbetsplatser

Att teckna kollektivavtal och se till att de efterlevs är Byggnads kanske allra viktigaste uppgift. Under året tecknades rekordmånga nya kollektiv- och hängavtal.

Vi behövde under året, kanske mer än någonsin förr, agera som ett Byggnads och gemensamt stå upp för och efterleva det vi avtalat om, inte bara för varandra som byggnadsarbetare utan även för och tillsammans med de företag som försöker sköta sig och sina åtaganden. Annars riskerar de skötsamma företagen att bli utkonkurrerade av fuskande företag.

Byggbranschen och dess arbetsmarknad har aldrig varit mer segregerad än nu. Det är stora skillnader mellan de som har riktigt bra villkor och de som dagligen utsätts för livsfara i sitt arbete och dessutom blir grundlurade när det kommer till löner och andra ersättningar.

Det är anledningen till att vi, trots ett stort motstånd, lade ett särskilt stort tryck på ordning och reda och arbetsmiljöfrågor i årets avtalsrörelse.

1780

nya kollektiv- och hängavtal tecknades, varav 741 centrala.

BYGGNADS ÖST

Viktigt projekt mot lönedumping

Byggnads Öst startade i januari ett projekt för ordning och reda där 113 förhandlingsframställningar skickades till företag som inte hade redovisat lön för anställda i systemet Lösen.

Totalt gjordes 75 förhandlingar under tre månader. Många företag började redovisa efter förhandlings-

framställan. Där fel upptäcktes krävde regionen retroaktivt tillbaka totalt 91 332 kronor till våra medlemmar.

– Projektet visar varför det är så viktigt att jobba med Lösen, att följa upp att företagen följer avtal och rapporterar in på rätt sätt, så att löner och villkor inte dumpas. Tecknas en överenskommelse ska den följas, säger Jonas Andersson, skyddsombud, Byggnads Öst.

CORONA

Arbetet med förhandlingar om regelefterlevnad och sanktioner mot fuskande företag var definitivt mindre effektivt än under ett vanligt år. Coronapandemin gav oseriösa företag en legitim ursäkt att dra ut på tiden eller meddela hinder inför påkallade tvisteförhandlingar. Smittorisken angavs som skäl också när orsaken var att man inte ville träffa Byggnads förhandlare och stå till svars.

Förhandlingar via videolänk och Teams fungerade i enklare tvistemål men var förödande ineffektivt i komplicerade tvister.

Tvister 2020

4768

tvister totalt avseende brott mot kollektivavtalen drevs under året.

448

av dessa hanterades på central nivå. En ökning med 38 procent från 2019.

Kraftig ökning av antalet tvister

Tvister om avtalsbrott ökade även under 2020 på grund av utbrett fusk. På förbundskontoret såg vi en ökning av antal ärenden som kommit in för central handläggning. Förbundet tog emot 448 centrala ärenden, men om man ställer det mot det antal ärenden som hanterades av våra 11 regioner så var det bara en bråkdel. Regionerna kunde lösa cirka 90 procent av de ärenden som kom in för hantering lokalt.

Det här har Byggnads uppnått

- + Antalet nytecknade kollektiv- och hängavtal fortsatte att öka under året.
- + Trots en kraftig ökning av antalet tvisteärenden kunde 90 procent av dem lösas lokalt i regionerna.

Fortsatt utmaning

Behovet av att stå upp för och efterleva gemensamma kollektivavtal är större än någonsin, för byggnadsarbetare och för de företag som försöker sköta sig. Annars riskerar skötsamma företag att bli utkonkurrerade.

”Nära kontakt med företag på arbetsplatser är viktigt. Allt vi vill är att alla ska jobba under schyssta villkor”

Nawras Khamro
regionalt sammankallande MB

BYGGNADS SMÅLAND-BLEKINGE

Vi skapar ordning bland underentreprenörer

Genom att begära ut listor på underentreprenörer från arbetsplatser granskade Byggnads Småland-Blekinge metodiskt 61 företag på 53 arbetsplatser mot Byggnads avtalsregister och förteckningar. Arbetet resulterade i 60 förhandlingsframställningar med sammanlagt 240 förmodade avtalsbrott.

Alla förhandlingar, utom nio, löstes lokalt. Kontakt togs också med bolag utan kollektivavtal varav flera redan tecknat avtal med Byggnads. Resten bevakas.

Även företag som Byggnads inte tidigare förhandlat med börjar nu rapportera in underentreprenörer. Satsningen bidrog till bättre villkor för seriösa bolag och bättre villkor för Byggnads medlemmar.

**”Vi måste hålla ihop
som en gemenskap så
att våra förhandlare
känner att de har oss
medlemmar i ryggen”**

Jan Anders Jakobsson
snickare och medlem

BYGGNADS MELLANNORRLAND

Anpassade möten i avtalsrörelsen

MellanNorrland hade fysiska träffar för fackligt förtroendevalda i Östersund, Sundsvall och Örnsköldsvik under 2020.

Det pratades avtalsörelse, LAS och arbetsmiljö.

Träffarna coronaanpassades med max 15 deltagare i stora luftiga lokaler. Medlemsträffarna fungerade bra.

Många ser ett stort värde i att träffas fysiskt.

Förtroendevalda snickaren Jan Anders Jakobsson från Sundsvall, är engagerad i sin medlemskrets och vill få fler att ta del av demokratin genom att gå på årsmöten.

De avtalskrav som engagerar mest på hans arbetsplats är lön, pension och friskvård.

- Gå på årsmöten och tyck till, du har din rösträtt. Då tar du del av demokratin. Vi har en massa åsikter, men det blir först något av det om vi säger ifrån, till exempel genom att skriva en motion, konstaterar han.

Historiskt resultat

– trots ovanlig avtalsrörelse

Ett rekordstort engagemang inför årets avtalsrörelse bäddade för intensiva och spännande förhandlingar om nya kollektivavtal. Men avtalsrörelsen hann knappt börja förrän coronapandemin satte stopp. Fokus för parterna blev istället ett avtal om korttidspermitteringar och en överenskommelse om fredsplikt. I november drog förhandlingarna igång igen och resultatet blev historiskt.

Ordning och reda, bättre arbetsmiljö och jämställdhet stod i fokus för de nya avtalen. Byggnads stod också bakom de LO-gemensamma krav på högre pensioner och lön. Dessutom fördes flera branschspecifika yrkanden fram för varje avtalsområde.

Året inleddes med att Byggnads avtalsråd, den 30 januari, ställde sig bakom förslagen till yrkanden. I bör-

jan av mars inleddes förhandlingarna, för att sedan ta paus efter beslut i LO-styrelsen om att återuppta samtal den 1 oktober. Den 1 juli enades därför Byggnads och Bygghöretagen om en tillfällig fredsplikt till och med den 15 november.

Sex nya kollektivavtal klara

Förhandlingarna återupptogs i november. På Bygghöretaget låste sig läget och Byggnads såg ingen annan väg än att varsla om strejk.

Medlingsinstitutet kopplades in och med hjälp av medlarna och ett starkt tryck från medlemmarna på arbetsplatserna och i sociala medier lyckades Byggnads pressa fram ett historiskt starkt avtal. Den 26 november, en dag innan strejken skulle träda i kraft, enades parterna om ett nytt avtal om 29 månader. Förhandlingarna lossnade

då även för Glasmästervärdet, Plåt- och ventilationsavtalet, Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl, Entreprenadmaskinavtalet och Bemanningsavtalet som alla blev klara i december.

Stort engagemang för Byggnads krav

För att skapa engagemang och få igång samtal om Byggnads viktigaste avtalskrav tog vi fram den digitala kampanjen "Helt seriöst? Dags att städa byggbranschen".

Filmer och berättelser delades i olika kanaler och fick bra spridning. Omvärlden och motparten kunde inte längre vifta bort den oro som många byggnadsarbetare känner inför utvecklingen i branschen.

12 125

medlemmar skrev under Byggnads upprop för ordning och reda.

280

medlemmar delade sina berättelser om hur verkligheten ser ut i branschen.

Avtalsrörelsen 2020 - detta uppnådde vi

▶ Ordning och reda

Snabbare och enklare process för att granska misstänkta kollektivavtalsbrott. Ökade krav på huvudentreprenörerna som innebär att underentreprenörerna ska kunna bevisa att de följer gällande kollektivavtal.

▶ Högre pension

Pensionsavsättning från 22 års ålder och högre pensionsavsättning till alla som omfattas av kollektivavtalet.

▶ Högre lön

Löneökning enligt "märket" på 5,4 procent fram till 30 april 2023. Tydligare definitioner av lön och traktamenten för att förhindra lönedumpning.

▶ Arbetsmiljö

Byggnads regionala skyddsombud har tillträde till alla arbetsplatser med kollektivavtal.

▶ Jämställdhet - lika för alla

Graviditetsslön till alla som får graviditetspenning från Försäkringskassan.

CORONA

Avtalsrörelsen stoppades till följd av pandemin under våren och återupptogs först i november. Till skillnad från en traditionell avtalsrörelse där parterna träffas fysiskt behövde vi i år genomföra förhandlingarna via videolänk, på grund av smittorisken.

I en förhandling spelar både den psykologiska dynamiken och kroppsspråket en stor roll. Det är viktigt att kunna se sin motpart och det var därför en utmaning att förhandla utan direktkontakt.

Stärkt organisation genom kunskap och mandat för förtroendevalda

Byggnads har de senaste åren arbetat mycket med att stärka de förtroendevaldas roll i det lokalfackliga arbetet. Att stötta våra förtroendevalda är en av de viktigaste uppgifterna för oss som organisation. Förbundet jobbar ständigt med att öka synlighet och närvaro på arbetsplatserna.

Rollen för Byggnads förtroendevalda är inte bara att förebygga och följa upp arbetsmiljön ute på arbetsplatserna. Hen är också en nyckelperson för att uppnå Byggnads vision om allas trygghet och lika värde.

Satsningen på fler fullmaktstagare fortsatte. Under 2020 utsågs 64 nya fullmaktstagare. Handledningen *Fullmaktsboken* uppdaterades så att vi i framtiden kan utse fullmakter på fler av våra avtalsområden.

”Målet är att våra fullmaktstagare ska vara bekväma och känna sig uppbackade av oss ombudsmän, att de ska känna sig tillräckligt utbildade för sitt uppdrag”

Jörgen Sundkvist,
MB-ansvarig ombudsman,
Byggnads Mälardalen

CORONA

Coronapandemin försvårade den viktiga fackliga verksamheten ute på arbetsplatserna såväl som för den fackliga utbildnings- och försäkringsverksamheten. Men tack vare nytänkande och kreativitet med digitala möten, enkäter och stående ”fika-möten”, gjordes ändå ett fantastiskt jobb med att trygga vardagen för våra medlemmar.

Enkäter skickades ut som berörde frågor om företagets coronahantering, säkerställande av arbetsmiljön och samverkan mellan arbetsgivaren och facket. Svaren låg till grund för samtal mellan förtroendevalda och arbetsgivare.

Miljontals kronor till medlemmarna

Handläggning och stöd till medlemmar vid försäkringsärenden är en viktig del av Byggnads verksamhet. Det vanliga arbetet med att driva medlemmars försäkringsärenden genomfördes utan större förändring, trots coronapandemin. Sammantaget innebar det miljonbelopp som betalades ut i ersättningar.

Möjligheten att bedriva informationsarbete blev däremot begränsad. Traditionellt bedrivs en stor del av denna ute på arbetsplatserna, av våra cirka 120 förtroendevalda försäkringsinformatörer.

Även utbildningsverksamheten blev starkt begränsad. Vi påbörjade en försäkringsutbildning för nya handläggare i regionerna men de två senare stegen av utbildningen fick skjutas på framtiden. Det gällde även en tredagars försäkringskonferens.

Det här har Byggnads uppnått

Antal fullmaktstagare ökade med 64 stycken.

Antal förtroendevalda ökade med 200 personer.

Byggnads genomförde 692 utvecklingssamtal med de förtroendevalda.

Fortsatt utmaning

Att få arbetsgivarna att förstå vinsten av att ha en facklig organisation i företaget.

Utvecklande samtal med förtroendevalda

Byggnads regioner genomförde under året utvecklingssamtal med förtroendevalda för att stötta och stärka det fackliga arbetet. Samtalen är sedan 2020 en del av Byggnads målplan.

drygt 300

deltog i digital arbetsbristutbildning.

Fler digitala utbildningar

På grund av coronapandemin behövde organisationen ställa om verksamheten. Bland annat genomförde vi flera digitala utbildningar, till exempel inom arbetsbristförhandlingar.

Byggnads tog också fram ett nytt handledningsmaterial som underlättar arbetet med facklig verksamhet ute på våra arbetsplatser. Bland annat gäller det material kopplat till anställningstrygghet, psykisk hälsa och en säker arbetsmiljö i coronatider.

7 237

förtroendevalda totalt.

200

nya förtroendevalda.

”Det har funkat bra med fullmakt och jag har fått utbildning. Jag kan rekommendera att bli fullmaktstagare för den som är intresserad och vill utvecklas”

Henrik Glas
snickare och MB

BYGGNADS MÅLARDALEN

Ett företag i taget med fullmaktstagare

Byggnads förtroendevalda kan med en fullmakt utföra sitt fackliga uppdrag med ett utökat mandat, till exempel ett mandat att förhandla löner.

Ett nytt arbetssätt resulterade i 30 fullmaktstagare i Byggnads Mälardalen. Regionen gjorde först en inventering av sina förtroendevalda. Där fanns många som redan var engagerade i frågorna och hade kompetens för en fullmakt på sina företag. Nästa steg var att se vilka företag som var mogna för att ha fullmaktstagare. Samtal fördes med både förtroendevalda och företagsledningarna om farhågor och möjligheter. De förtroendevalda som sedan var intresserade av en fullmakt fick utbildning.

Genom att ta ett företag i taget har Byggnads Mälardalen lyckats dela ut ett stort antal fullmakter, trots begränsade personella resurser.

Hålla ett helt yrkesliv

– god arbetsmiljö avgörande

Arbetsmiljöarbete är och har alltid varit ett prioriterat område för Byggnads. När pandemin drabbade Sverige fick arbetet ytterligare ett fokus: **Stoppa smittspridningen och säkerställa en god arbetsmiljö trots oro på arbetsmarknaden.** Under året lyckades också Byggnads avtala fram att de regionala skyddsombuden, RSO, har rätt att kontrollera och bygga organisationer för skyddsombud på byggarbetsplatser med kollektivavtal.

Avtalet som nu ger Byggnads regionala skyddsombud rätt att besöka alla byggarbetsplatser, innebär en viktig seger för miljöarbetet och ett stärkt stöd till de lokala skyddsombuden. Ingen ska behöva skadas, bli utsliten eller dö på jobbet. Under 2020 fick skyddsombuden verkligen samverka med arbetsgivaren, dels för att säkerställa en god arbetsmiljö under coronapandemin, dels för att agera utifrån den ökande psykiska ohälsan under året.

”Som skyddsombud har du ett mycket viktigt uppdrag. Att påverka arbetsmiljön för dig och dina arbetskamrater gör inte bara din arbetsplats bättre – det räddar också liv”

Ulf Kvarnström
ombudsman, förbundskontoret

Årets arbetsmiljövecka

Brister på var fjärde arbetsplats

Temat för årets arbetsmiljövecka var säker arbetsmiljö och hälsofarliga ämnen. Var fjärde arbetsplatskontroll av de totalt knappt 1400 som Byggnads skyddsombud genomförde, visade upp

brister som måste åtgärdas. En vanlig brist var avsaknaden av, eller bristfälligt uppdaterad, arbetsmiljöplan. Denna är central då den innehåller riskbedömningar och åtgärder för att minimera riskerna. Andra vanliga brister rörde säkerhetsarbetet kring risker för fall från höjd samt påkörningar inne på byggarbetsplatserna.

CORONA

Pandemin påverkade arbetet för att kontrollera arbetsplatserna, främst genom att Arbetsmiljöverket drog in sina förebyggande kontroller och besök. De fortsatte att åka ut vid akuta olyckor. Byggnads gjorde många kontroller eftersom skyddsombuden fortsatte med sina kontroller. Däremot minskade Byggnads skyddsronder med 30 procent under året.

126 regionala skyddsombud har under året genomfört:

5 512
skyddsronder.

Våga prata om psykisk hälsa

Byggnads tog under året fram materialet *Må bra på jobbet – så pratar vi om psykisk hälsa*, med tillhörande handledning för skyddsombud och förtroendevalda. Att våga fråga och ta sig tid att lyssna på en arbetskamrat som mår dåligt är viktigt. Under pandemin kan risken dessutom öka för att fler mår dåligt.

Ny app för säkrare ställningar

2019 genomförde Byggnads kontroller på över 1100 byggnadsställningar i Sverige. Nästan två av tre kontroller visade allvarliga brister. På flera platser var bristerna så allvarliga att skyddsombuden behövde stoppa arbetet. Byggnads bidrar med kunskap i utvecklingen av appen Scaffcalc och den digitala plattformen Scaff inspec. Appen kommer att presenteras under 2021.

Det här har Byggnads uppnått

I avtalsrörelsen lyckades Byggnads förhandla fram att de regionala skyddsombuden ska ha tillträde till alla arbetsplatser som har gällande kollektivavtal.

Byggnads 126 regionala skyddsombud genomförde över 5 500 skyddsrondsbesök.

Fortsatt utmaning

Pressade produktionstider, en global arbetsmarknad och förekomsten av oseriösa aktörer, gör arbetsmiljöarbetet i branschen till en fortsatt utmaning.

1 393

arbetsplatskontroller genomfördes under Arbetsmiljöveckan.

25%

av arbetsplatserna uppvisade brister som måste åtgärdas.

91

arbetsplatser saknade helt en arbetsmiljöplan.

1 236

timmar lades ned på utbildning av de lokala skyddsombuden inför årets arbetsmiljövecka.

”Jag borde vägrat att jobba när det inte var på rätt sätt. Nu har jag andnöd efter att ha arbetat utan rätt skyddsutrustning. Ställ krav på din arbetsgivare!”

Reino Savolainen
pensionerad svetsare

BYGGNADS VÄSTERBOTTEN

Arbetsmiljöverksamhet – pandemin till trots

Den årliga Arbetsmiljöverksamheten i oktober kräver förberedelser och insatser av många. Skyddsombud ska utbildas, kontroller på arbetsplatserna ska genomföras, checklistor ska tas fram, fyllas i och analyseras.

Coronaläget gjorde arbetet svårare i år. Möten behövde anpassas utifrån smittorisk. Vissa företag tog inte emot de regionala skyddsombuden.

Byggnads Västerbotten informerade istället skyddsombuden via video, per telefon, brev och sms. Även om många saknade möjligheten att dela erfarenheter med varandra gjorde alla en viktig arbetsinsats för att belysa årets teman: Hälsofarliga ämnen och säker arbetsmiljö.

”Vi försöker få företagen att tänka rätt. Målet i vår region är att vi inte ska ha några skitföretag. Alla ska betala ut rätt löner, pensioner och skatt”

Jari Viitakangas
ombudsman

BYGGNADS ÖREBRO-VÄRMLAND

Fuskföretagen ska väck

Under året lade Jari Viitakangas minst 1 500 timmar på att granska branschen. Som ansvarig för Byggnads Örebro-Värmlands grupp för ordning och reda finns mycket att göra.

Tre personer granskar både seriösa och oseriösa företag. De kontrollerar att kollektivavtalen följs, att företagen har listor på underentreprenörer, fungerande företagshälsovård och betalar rätt lön. Målet är konkurrens på lika villkor och säkerhet för arbetarna. Merparten av företagen vill göra rätt, vill arbetarna väl och är rädda för att göra fel. Men det finns också företag som fuskar.

Under året hamnade tre fall i Arbetsdomstolen. Ett mål avgjordes till Byggnads fördel. Fyra miljoner går till utebliven lön för Byggnads medlemmar samt till fortsatt granskningsarbete.

Byggnads synar fusket

40 miljoner i skadestånd

Byggnads lade under året stor vikt vid att syna oseriösa aktörer i branschen på djupet. Gång på gång upptäcktes oseriösa byggfirmor som inte följde kollektivavtal och lagar. Ett resultat av vårt såväl lokala som centrala arbete blev flera fall av nedstängda verksamheter för fuskande företag. Vi bevakade regelefterlevnaden och säkrade i många fall medlemmarnas krav på rättmätiga löner och ersättningar.

En oroväckande trend är att företag i ökad utsträckning genom olika konstruktioner helt kringgår kollektivavtalet. Avtalslösa företag smygs in och arbetar under falsk flagg för att leverera byggnadsarbetare till entreprenörer som har avtal. Byggnads skärpte därför kontrollen inför avtalsteckningen och arbetade mer aktivt med uppföljande verksamhet av de företag vi tecknar kollektivavtal med.

Vi utnyttjade vid flera tillfällen vårt fackliga verktyg, vetorätten, för att kunna avföra oseriösa företags möjligheter att verka som under-

entreprenörer. Bara under 2020 vann Byggnads i Arbetsdomstolen olika skadeståndskrav mot företag på sammanlagt över 40 miljoner kronor för fusk med övertidsbetalning med mera.

Problemen med oseriösa företag i byggbranschen är stora. Det är avgörande att vi lyckas värna våra kollektivavtal och dess efterlevnad. Arbetet måste ske varje dag och på varje arbetsplats. Om vi verkar tillsammans, som ett sammansvetsat lag, på arbetsplatsnivå, företagsnivå, lokalt och centralt då kan vi sätta stopp för rovdriften.

ingen byggnadsarbetare ska behöva dö eller skadas på sin arbetsplats. Det gör vi genom att utbilda medlemmar och skyddsombud, skicka ärenden till Arbetsmiljöverket, opinionsbilda kring nollvisionen och en säker arbetsmiljö samt utvärdera olycksstatistiken.

Trots det fick flera byggnadsarbetare sätta livet till 2020 och många blev allvarligt skadade.

Många dödsfall och allvarliga olyckor

Byggnadsarbetare drabbas oftare än andra yrkesgrupper av olyckor. Det är en statistik som går att förbättra.

Byggnads arbetar med nollvisionen, En hel människa efter ett helt yrkesliv, där det långsiktiga målet är att

Långsiktiga projekt för ordning och reda

Fair Play Bygg – Drivs av Byggnads Stockholm-Gotland. Tar emot tips om misstänkt brottslighet i byggbranschen och skickar efter analys vidare till berörda myndigheter.

Sund konkurrens och schyssta byggen – Stort projekt för att ta fram en branschgemensam handlingsplan mot fusk och svartarbete. Flera fackförbund, byggföretagen och myndigheter deltar.

Ordning och reda – Flera av Byggnads regioner har ombudsmän som på heltid arbetar med att granska att företag följer avtal och betalar ut rätt lön.

CORONA

Pandemin påverkade arbetet för att kontrollera arbetsplatserna. Möjligheten till arbetsplatsbesök försvårades av att företag inte släppte in externa besökare. Även om Byggnads gjorde många kontroller halverades nästan antalet inspektioner från exempelvis Arbetsmiljöverket och sanktionsavgifterna reducerades kraftigt.

+ 40 miljoner

I vunna skadestånd i AD mot utländska aktörer för långvarig lönedumpning.

7

dödsfall redovisades av Arbetsmiljöverket [2019: 16].

3 114

allvarliga olyckor inträffade [2019: 3 367].

Det här har Byggnads uppnått

- + Det finns en stor allmän kännedom om problemen med oseriösa företag. Vi kan arbeta brett för att stoppa dem.
- + Många oseriösa företag hindras från att bedriva sin verksamhet.
- + Över 40 miljoner vunna skadeståndskrav mot fuskande företag i Arbetsdomstolen.

Fortsatta utmaningar

- Oseriösa aktörer i byggbranschen är en stor fortsatt utmaning.
- Färre byggnadsarbetare omkom i tjänsten i år jämfört med det svarta året 2019. Men Byggnads har en nollvision och varje dödsolycka är oacceptabel.

A woman with blonde hair, wearing a blue helmet with the word 'KASK' on it and a high-visibility yellow jacket, is smiling and looking towards the camera. She is holding a green and white patterned bag. The background is a blurred construction site with other workers in high-visibility gear.

“Det är dags att sluta se kön och etnicitet och plocka in fler människor med olika bakgrund. Näta behövs för att stödja och pusha kvinnor till fackligt engagemang, både på arbetsplatsen och i regionen”

Lotta Jepsen Sjölander
snickare och aktiv i Näta

BYGGNADS GÄVLEDALA

Jämställdhet alltid på agendan

Sedan kongressen 2014 fattade beslut om att varje region skulle utse en jämställdhetsansvarig har jämställdhet funnits med som en egen punkt på Byggnads GävleDalas styrelsemöten. Regionen har sedan dess ett väl fungerande nätverk för kvinnor i Byggnads. Det är betydelsefullt, inte bara för kvinnors möjlighet att träffa andra kvinnor i branschen, utan det bidrar även till att många av kvinnorna är aktiva i Byggnads demokratiska arbete; såsom i kretsar, Unga Byggare, regionfullmäktige och regionstyrelsen.

Satsningar på utbildning för en jämställd byggbransch

CORONA

Pandemin påverkade vårt arbete en hel del, bland annat genom att vi tvingades ställa in den numera årliga valberedningsutbildningen. Den var planerad i syfte att höja valberedningarnas kunskap när det gäller representations- och jämställdhetsfrågor.

Även utvecklingstempot i jämställdhetsarbetet sänktes då både regioner och förbund på grund av pandemin hade ovanligt hög belastning med ärenden och förhandlingar.

1,87 %

kvinnliga medlemmar 2020
En fortsatt ökad andel till 1,87 %
[1,75% år 2019].

Digitaliseringen innebär att fler språksvaga grupper nås. Inom ramen för projektet genomfördes 60 utbildningar med totalt 547 deltagare, bland annat viktiga kravutbildningar inom arbetsmiljö och säkerhet. 40 deltagare gick ledarskapsutbildningar. Utav alla deltagare var sju procent kvinnor.

Det här har Byggnads uppnått

- +** En majoritet av *En byggbransch för alla*s upphandlade utbildningar digitaliserades under året. Fler språksvaga grupper nås.
- +** Antalet kvinnor i Byggnads ökade med 355 personer vilket gör att Byggnads nu har 1 943 kvinnliga medlemmar.
- **Fortsatt utmaning**
Branschen blir allt mer jämställd men det krävs fortsatt mycket arbete för att förändra attityder och en stark machokultur.

Byggnads medlemmar pekade vid de senaste kongresserna ut en tydlig riktning för hur mångfalds- och jämställdhetsarbetet i organisationen ska växlas upp. Branschen som våra medlemmar arbetar i är ovanligt homogen när det gäller kön, men samtidigt väldigt blandad när det kommer till mångfald baserad på etnicitet.

Dessa förutsättningar ger oss flera utmaningar. För att öka representationen av kvinnor markant i vår egen organisation behöver vi bidra till att öka andelen kvinnor i branschen. Samtidigt finns en stor mångfald sett till etnicitet som behöver genomsyra vår organisation. Det ger oss ett viktigt uppdrag när det gäller att organisera utlandsfödda byggnadsarbetare.

Sedan kongressen 2018 arbetar vi på uppdrag av medlemmarna för att

på flera sätt öka jämställdheten såväl i branschen som i Byggnads. Vi bidrog till att synliggöra problemen genom kampanjen *Stoppa Machokulturen*. Under året arbetade vi också brett för att utbilda både anställd personal och förtroendevalda i jämställdhetsfrågor.

I kollektivavtalsförhandlingarna drev vi konkreta avtalsyrkanden som påverkar förutsättningarna för en jämställd bransch såsom separata omklädningsrum och graviditetslön.

Nyckelhändelser

Jämställdhetsutbildningar

Utvecklingsarbete med Nätas styrgrupp

Ny förhandlingsutbildning om att förhandla på diskrimineringslagen

Kompetensutbildning för seriösa företag

En byggbransch för alla är ett kompetensutvecklingsprojekt för att stärka seriösa företag och dess anställda inom jämställdhet, mångfald och ickediskriminering, yrkesutbildning och digitalisering.

En majoritet av projektets upphandlade utbildningar digitaliserades under året, påskyndat av pandemin.

Nubyggarna lockar nya grupper

Projektet *Nubyggare* är en partsgemensam satsning för att få fler kvinnor, nyanlända och personer som står långt från arbetsmarknaden att bli intresserade av byggbranschen. Målgruppsanpassade kanaler, språk och evenemang används för att nå nya målgrupper.

Trots covid-19 lyckades projektet genomföra ett rekryteringsevent och ett webinarium på arabiska som hade över 500 deltagare.

Projektet i sin nuvarande form avslutades 2020 och kommer framöver ingå i ordinarie verksamhet.

Unga Byggare och Näta

Coronapandemin begränsar viktiga mötesarenor

Unga Byggnads roll i Byggnads är att organisera, aktivera och stärka medlemmar som är upp till 30 år. Näta, nätverket för kvinnor i Byggnads, är sedan många år en viktig verksamhet för att stärka, organisera och mobilisera kvinnor som är medlemmar i Byggnads. Båda verksamheterna påverkades av coronapandemin.

Unga vill modernisera

Unga Byggnads verksamhet bygger i hög grad på ideellt engagemang, utanför arbetstid. Skolbesök, sociala aktiviteter, utbildningar och aktioner är Unga Byggnads viktigaste arenor. Det innebär att unga medlemmar möts och agerar tillsammans för att flytta fram sina positioner.

Under året genomfördes en digital utbildning om de föreslagna förändringarna i LAS samt en workshop med den centrala ungdomskommittén.

94 454

medlemmar nås av Unga Byggnads Facebooksida.

-1 406

elevmedlemmar organiserades 2020 jämfört med året innan.

Även en utbildning i praktisk ergonomi för unga arrangerades. Unga Byggnads drev också en digital kampanj om LAS och arbetsrätten.

Unga Byggnads presenterade under året ett uppmärksammat förslag på tio reformer för en modern arbetsmarknad. Reformerna om bland annat sex timmars arbetsdag, statligt lånestöd, slopande av LAS samt sänkt pensionsålder.

CORONA

Unga Byggnads verksamhet påverkades kraftigt av pandemin. Bland annat sköts valet av ny ordförande för den centrala ungdomskommittén fram ett år. Besöken på yrkesskolorna ställdes in och visade sig vara svåra att ersättas av digitala möten. Det påverkade möjligheterna att sprida kunskap om fackets roll ute på såväl arbetsplatserna som på yrkesskolorna.

Även Nätas verksamhet drabbades hårt av pandemins konsekvenser. Inga av de träffar, varken den stora konferensen eller styrgruppens möten, kunde genomföras som planerat.

– Vår verksamhet är beroende av fysisk kontakt eftersom vi i vanliga fall möter ungdomar ute på arbetsplatserna och anordnar utbildningar och träffar för dem. Men redan långt före pandemin använde vi oss av digitala lösningar för många möten, och där lyckades vi bra med att stötta och behålla den allmänna verksamheten bland förtroendevalda så vi kan växla upp igen när vi kommer ur pandemin.

Fredrik Öberg, ordf, Unga Byggnads

Det här har vi uppnått

- +** Räckvidden för Unga Byggnads Facebooksida ökade från 3 685 till 3 871 följare under året. Totalt nåddes 94 454 individer.
- +** Förslag på tio reformer för en modern arbetsmarknad togs fram.
- +** Andelen kvinnliga medlemmar fortsätter att öka i Byggnads.
- +** Den utökade regionala verksamheten i Näta började komma igång under året.

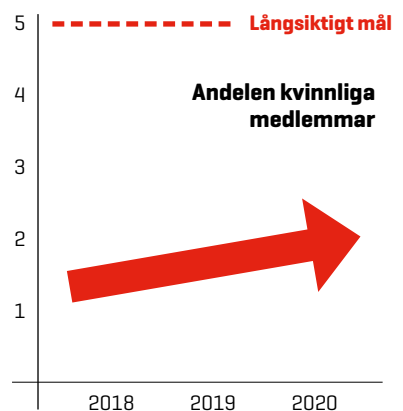
Fortsatt utmaning

- Branschens machokultur och i flera delar brist på jämställdhet är fortsatt en stor utmaning.

Fortsatt utvecklingsarbete för kvinnor

Inom Näta, nätverket för kvinnor i Byggnads, pågår sedan kongressen 2018 ett stort utvecklingsarbete för att ge den centrala Näta-verksamheten en mer strukturerad form och förbättra förutsättningarna för verksamheten i regionerna. Tillsammans med styrgruppen för Näta tog Byggnads förbund fram arbetsordningar och stödmaterial för den regionala verksamheten.

Årets stora händelse, den centrala konferensen på Rönneberga kursgård, tvingades på grund av pandemin flyttas till 2021.

”Jag tror det är nödvändigt med Näta. Det behövs en plats där vi kan diskutera kvinnorelaterade frågor. Som arbetskläder, att jobba under graviditet eller att ha mens på bygget när det inte finns någonstans att lägga bindor”

Sara Aaröe
VVS-montör, skyddsombud,
aktiv i Näta Väst

BYGGNADS VÄST

Hon är skyddsombud och engagerad i Näta

Sara Aaröe tog en omväg via textil, modedesign och butik till att nu vara VVS-montör. Under 2020 arbetade hon på Landvetter flygplats där hennes arbetsgivare Assemblin var med och byggde det nya flygplatshotellet.

– Jag trivs otroligt bra. Jag har aldrig ångrat detta val. Jag gillar att träffa människor, har kanonkollegor och vi löser problem och bygger hus ihop, säger hon.

Sedan två år är Sara skyddsombud och engagerad i Näta Väst.

– Jag brinner för att se till att alla trivs på jobbet och har en bra dag. Sedan klarar jag inte att se saker som ser farliga ut på bygget och jag är inte rädd att säga vad jag tycker.

Krav på politiska satsningar

– branschen nyckeln för att hålla igång ekonomin

En stor del av Byggnads fackliga arbete för att förbättra för Sveriges byggnadsarbetare består av politisk påverkan. Här är den facklig-politiska samverkan med Socialdemokraterna betydelsefull för oss som fackförbund. Lika viktigt är det att ständigt delta i den allmänna politiska debatten och påtala vilken inverkan olika politiska beslut har på byggbranschen och för våra medlemmar.

Under året hade Byggnads facklig-politiska grupp ett flertal möten med socialdemokratiska riksdagsledamöter. Det handlar om att träffa representanter för riksdagens olika utskott som hanterar politikområden som rör Byggnads medlemmar, bland annat; bostadspolitik, arbetsmiljö, arbetsmarknad, pensioner och ekonomisk politik. Gruppen träffade också ministrar med samma ansvarsområden.

Viktiga politikområden

- ▶ Bostadspolitik
- ▶ Arbetsmiljö
- ▶ Arbetsmarknad
- ▶ Pensioner
- ▶ Ekonomisk politik

Det här har Byggnads uppnått

Byggnads tog stor plats i den bostadspolitiska debatten.

Byggnads fick gehör i stadsbudgeten för ekonomiska satsningar riktade mot byggsektorn.

Den facklig-politiska verksamheten utvecklades genom beslut om utbildningsinsatser.

Fortsatt utmaning

Fortfarande saknas politiska beslut för att stärka våra förtroendevaldas och våra medlemmars arbetsmiljö.

Viktiga frågor

Den stora frågan under året var LAS. Den har sin grund i Januariavtalet mellan regeringspartierna och Centern samt Liberalerna. Byggnads drev, tillsammans med ett flertal andra förbund, debatten och opinionsarbetet mot den så kallade Toijerutredningens förslag om att försämra anställningstryggheten.

Tillsammans med Seniorsossarna, tog Byggnads under året fram en rapport om bostadspolitik med äldreperspektiv, *Bostäder åt alla, En rättighet även efter pension*. Rapporten, med fem tydliga bostadspolitiska krav, presenterades vid ett digitalt seminarium.

Ett tredje område som Byggnads drev under året, var att visa på behovet av en statlig satsning på bostadsbyggande under pandemin. När Sverige gick in i en lågkonjunktur på grund av pandemin, var byggbranschen en nyckel för att få igång ekonomin. Byggnads ställde krav på ekonomiska satsningar och fick delvis gehör i statsbudgeten.

CORONA

Det politiska påverkansarbetet påverkades inte i någon större utsträckning av pandemin. Där- emot genomfördes de politiska träffarna digitalt.

Vi arrangerade framgångsrikt ett digitalt seminarium om bostäder för äldre med uppåt 100 deltagare.

Rent politiskt innebar corona-pandemin att vi ställde tydliga krav på ekonomiska insatser för byggsektorn.

Byggnads drev också på politikerna för att regionala skyddsombud ska få tillträde till alla arbetsplatser med kollektivavtal. Efter att förslaget röstades ner i riksdagen tog vi istället upp det som ett krav i avtalsrörelsen och nådde då stor framgång.

Byggnads fattade beslut om att genomföra en stor satsning på facklig-politisk utbildning genom att starta upp vad som kallas Bildningsbyrå. Under hösten valdes deltagare ut som ska påbörja utbildningen under 2021.

Byggnads tre punkter för att kickstarta Sverige

- Investera i infrastruktur och den eftersatta renoveringen av miljonprogrammen.
- Behålla nivåerna i a-kassan. Ingen ska bli fattig bara för att man förlorar jobbet.
- Öka satsningarna mot arbetslivskriminalitet. Fuskarna får inte bli krisens vinnare.

”Det är viktigt att vi agerar och driver på för att nå nollvisionen, ingen ska dö på jobbet. Ska vi nå dit är de regionala skyddsombuden och skyddsombuden viktiga”

Eva Nordmark (S)
Arbetsmarknadsminister

BYGGNADS SKÅNE

Kämpade för rätten att besöka byggen

I början av mars besökte arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S) och Byggnads förbundsordförande Johan Lindholm byggarbetsplatser i Skåne. Anledningen till besöket var regeringens förslag att utöka de regionala skyddsombudens rätt att besöka arbetsplatser med kollektivavtal. Något som Byggnads kämpat för länge. I början av sommaren röstade riksdagens högerpartier ner förslaget. Som en viktig del i kollektivavtalet förhandlade Byggnads fram att skyddsombuden ska få tillträde till alla arbetsplatser som har kollektivavtal.

Viktigt med globalt samarbete

- Över 12 miljoner organiserade byggnadsarbetare i världen

I en global värld är det internationella samarbetet en nödvändig del av det vardagliga fackliga arbetet.

De viktigaste frågorna inom Nordiska bygg- och träfederationen, NBTF, är samverkan mot arbetslivskriminalitet och validering av yrkesbevis.

I Europa samarbetar vi inom European Federation for Building and Wood Workers, EFBWW, i frågor som till exempel rör minimilöner, tjänste-, utstationerings- och arbetstidsdirektiven. Med andra byggfack i Europa förhandlar Byggnads även med europeiska arbetsgivarorganisationen FIEC.

Globalt arbetar vi inom Building and Wood Workers' International, BWI. Tillsammans arbetar vi för att stärka byggfack där det behövs som mest. Vi driver ärenden i ILO, FN:s trepartsorgan för arbetsmarknadsfrågor, samt inom OECD.

■ Dominikanska Republiken

Genom en särskild solidaritetsfond för covid-19 delade facket ut 2 300 matpaket till de mest drabbade medlemmarna och deras familjer.

■ Rwanda

Sms-kampanj till medlemmar om hur man skyddar sig mot smitta samt påverkansarbete för bättre hygien och tillgång till rent vatten.

■ Ukraina

Byggnads stödjer en kampanj mot den ukrainska regeringens försök att underminera rätten att organisera sig fackligt och förhandla kollektivt.

”Det kan tyckas att coronapandemin slagit hårt mot Sverige. Men det är ingenting mot hur det drabbat arbetare i låglöneländer. Behovet av information om hygien och risker på arbetsplatserna har varit enormt. Där har våra systerorganisationer verkligen gjort hjälteinsatser”

Johan Lindholm
förbundsordförande Byggnads

2 viktiga projekt

Minimilöner i Europa

Byggnads har genom EFBWW och direktkontakt med EU-parlamentariker och kommissionärer lyft problemet med EU:s förslag om lagstadgade minimilöner. Förslaget försvarar den svenska modellen, att arbetsmarknadens parter sätter lönerna.

Schyssta villkor vid Expo 2020

På bygget av den svenska paviljongen vid världsutställningen i Dubai ska arbetsvillkoren vara så lika svenska villkor som möjligt. Det har Sverige förbundit sig till genom ett avtal med Byggnads. Expo 2020 är flyttat till år 2021.

■ Mellanöstern

Efter påtryckningar från bland annat Byggnads och BWI: Ny lag ger migrantarbetare i Qatar rätt att byta jobb, utan tillstånd från arbetsgivare. Lagen sätter stopp för slavsystemet.

■ Asien

Många migrantarbetare kan varken arbeta eller åka hem när covid-19 slår till. Byggnads och BWI vidareförmedlar en miljon kronor i svenskt bistånd för stöd och mat till nödställda.

CORONA

Pandemin i fokus över hela världen

Covid-19 påverkade alla samarbetsprojekt. Istället för facklig utbildning låg fokus på hälsa och hygien. Arbetsplatsbesök och förhandlingar med arbetsgivarna var forum för information om smittspridning.

Byggnadsarbetaren

– hela byggvärdens mötesplats

Byggnads självständiga medlems-tidning Byggnadsarbetaren bevakar vad som händer i byggbranschen. Förutom pappersutgåvan nådde vi under året 2,8 miljoner läsare på nätet. Siffrorna berättar att också många icke-medlemmar nås. På så vis får många upp ögonen för villkoren och problemen inom bygg.

Tidningen för debatt, granskar och följer upp utvecklingen i byggbranschen. För detta arbete har vi blivit flerfaldigt belönade genom åren och blev också 2020 nominerade till Guldspaden.

En av årets mest lästa artikel handlade om polisens jättefynd av stulna verktyg; stöldgodset fyllde en hel buss.

Tidningen utkom 12 gånger under året och hade daglig utgivning på webben. Byggnadsarbetaren har också egna Facebookgrupper där vi kommunicerar direkt med läsarna.

Speciellt för året var bevakningen av branschen under coronapandemin. Vi rapporterade om att det var svårt att tillsätta personal på byggena, när land efter land stängde ned, liksom om byggnadsarbetare som fick svårt att resa till jobben både inom och mellan länder. Att klustersmittor drabbade byggena, skrev vi också om, men i övrigt klarade de flesta sig bra.

Det här har Byggnadsarbetaren uppnått

- + 50 000 personer läste Cenneth Niklassons löneblogg under året.
- + Granskande journalistik väcker intresse. Våra reportage om svartarbete och fusk, om arbetsmiljö och olyckor och om den internationella byggbranschen var mycket uppskattade.
- + Byggmissar fortsätter att roa och oroa. Vi får in många tips via våra läsare på sociala medier.

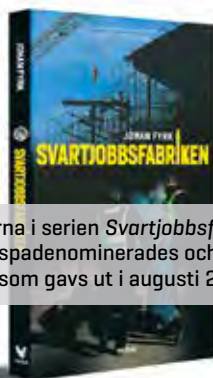

Dåliga exempel tjänar som ögonöppnare

Partner Entreprenad utsågs till "Sämsta bygget" år 2020. Företaget utmärkte sig negativt för såväl dåliga arbetsvillkor som svartjobb och olyckor.

2,8 milj

läsare nåddes under 2020 på nätet.

Artiklarna i serien Svartjobbsfabriken Guldspadenominerades och blev bok som gavs ut i augusti 2020.

CORONA

Trycket på nyheter var stort. Alla ville höra vad som skulle hända här näst, hur konjunkturen utvecklade sig och om eller hur jobben påverkades.

Även arbetet på redaktionen påverkades på flera sätt: Vi vande oss vid att jobba på distans, antalet reportageresor minimerades, pandemin lade sig som en blöt filt över annonsmarknaden, tidningens nysatsningar fick längre stältider. Arbetet på redaktionen påverkades också av sjukskrivningar på grund av covidsmitta.

Byggnadsarbetaren i siffror 2020 (2019 års siffror inom parentes)

Antal utgivna nummer: 12 (12). TS-kontrollerad upplaga: 104 600 (105 000). Medlemsexemplar: 103 530 (103 243). Friexemplar: 849 (1362). Betalda prenumerationer: 221 (316).

Rekordsiffror för a-kassan

– fler vill ha trygghet

Verksamheten i Byggnads a-kassa påverkades påtagligt av den kraftigt ökade arbetslöshet som orsakades av pandemin. Under året var i genomsnitt 40 procent fler av våra medlemmar arbetslösa jämfört med 2019. Vi räknade med en viss ökning av arbetslösheten på grund av försämrad konjunktur, men effekterna av pandemin medförde att ökningen av antalet arbetslösa blev betydligt större än vad vi kunnat förutse. Samtidigt fick vi en kraftig tillströmning av nya medlemmar.

Trots drastiskt försämrade förutsättningar arbetade vi för att upprätthålla en fortsatt bra medlemservice och bibehålla korta handläggningstider. Vi lyckades över förväntan tack vare fina arbetsprestationer och en väl fungerande organisation. Det enda undantaget var att vi under sommarperioden såg oss tvungna att minska

ner våra telefontider till fyra istället för åtta timmar per dag. Även genomströmningstiderna, det vill säga den tid det tar från att en medlem blivit arbetslös till dess att ersättning betalas ut, var i princip lika korta som förut. Här ligger Byggnads a-kassa i toppklass vid en jämförelse med andra a-kassor.

CORONA

Verksamheten påverkades direkt och påtagligt av pandemin. Arbetslösheten ökade samtidigt som vi inte kunde arbeta på samma sätt som innan. Som en konsekvens av Folkhälsomyndighetens rekommendationer arbetade många anställda hemifrån. Vi behövde ställa om verksamheten för att kunna upprätthålla bra handläggningstider och hög servicenivå. Det dagliga och operativa arbetet fungerade ändå bra, trots att många arbetsuppgifter utfördes på distans.

A-kassan pratar trygghet och medlemskap vid utåtriktad aktivitet.

4 351

kvinnliga medlemmar i a-kassan, vilket är en ökning under året med 701 personer.

Det utgör

3,33 %

av det totala antalet medlemmar.

130 619

medlemmar a-kassan (dec 2020), vilket är en ökning med 11 000 personer.

Det innebär en ökning med

11 342

av antalet a-kassamedlemmar jämfört med 2019.

Kraftig ökning av medlemmar

Vi fick, glädjande nog, en kraftig tillströmning av nya medlemmar under året. I januari hade vi strax över 119 000 medlemmar. I december hade antalet ökat med fler än 11 000 personer. Precis som tidigare år genomförde vi olika insatser för att främja en positiv medlemsutveckling. Men en starkt bidragande orsak till årets stora ökning är de politiska beslut som fattades under mars månad om tillfälliga och mer generösa regler för medlems- och arbetsvillkor.

Regeringen beslutade även under året om höjningar av ersättningsnivåerna, vilket förbättrar tillvaron för alla de som förlorat sina jobb och har rätt till ersättning från a-kassan. Baksidan är att Byggnads a-kassa i likhet med övriga a-kassor drabbats av kraftigt ökade finansieringsavgifter till staten, eftersom regeringen inte beslutat att kompensera a-kassorna för den förändringen.

Det här har a-kassan uppnått

- +** Kraftig ökning av medlemmar. 11 342 fler än året innan.
- +** Bibehållen hög medlemservice och korta handläggningstider, trots hög arbetslöshet och coronapandemi.

Fortsatta utmaningar

- Vi räknar med fortsatt hög arbetslöshet även under åtminstone 2021, vilket gör det utmanande att hålla kvar vår höga servicenivå.

Din medlemspeng bidrar till ett tryggt och hållbart arbetsliv

Förbundets verksamhet syftar till att försvara medlemmarnas intressen och rättigheter på arbetsplatserna och i samhället. Vi arbetar för trygga anställningar, fackliga rättigheter och bra lön. Så här såg fördelningen ut av förbunds-kontorets kostnader 2020.

Strategisk samverkan 12%

- Stödja närliggande organisationer såsom LO, ABF, BWI och EFBWW

Organisering av medlemmar 8%

- Stärka våra förtroendevalda
- Utveckla medlemmar och förtroendevalda genom utbildning
- Arbete för tryggare arbetsmiljö
- Försäkringsfrågor
- Stödja och utveckla våra nätverk Unga Byggare och Näta

Kommunikation och opinionsbildning 6%

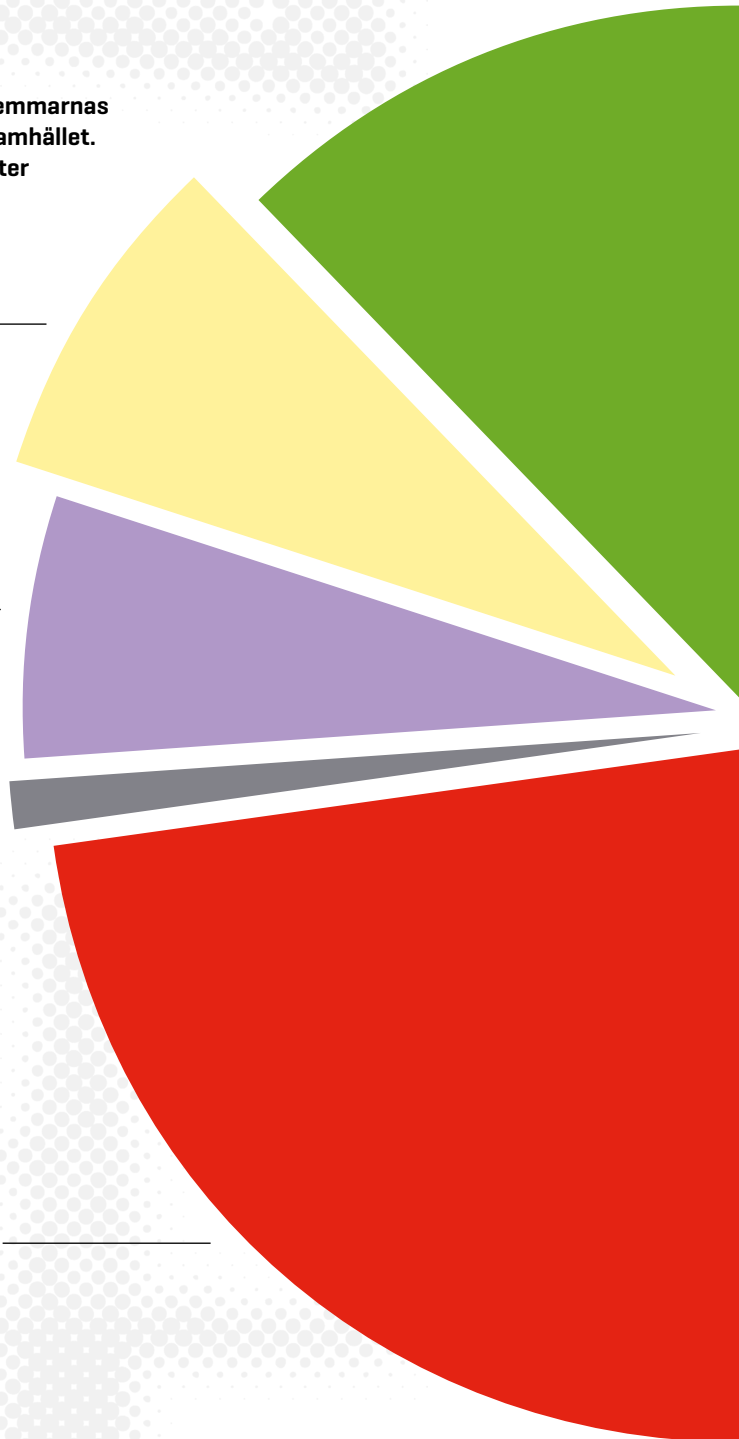
- Intern och extern kommunikation
- Pressarbete
- Marknadsföring
- Hemsida och sociala medier
- Omvärldsbevakning

Förbundsfullmäktige 1%

- Motionshantering
- Planering och utförande av förbundsfullmäktige
- Godkännande av föregående års verksamhet
- Beslut om verksamhetsmål och budget för kommande år

Medlemsförsäkringar 23%

- Olycksfall fritid, Gruppliv och kompletterande TGL

Ledningsstabens arbete 9%

- Planerar och leder verksamheten på förbundskontoret utifrån medlemmarnas och kongressens beslut
- Ansvarar för strategiska ekonomi- och personalfrågor
- Driver facklig-politiska frågor

Förbundsstyrelsen 1%

- Regionernas ordföranden och ledningen på förbunds kontoret sammanträder en gång i månaden och beslutar om den löpande verksamheten

Löpande administration 9%

- Ärende- och dokumenthantering
- Planering av konferenser och möten
- Fastighets- och lokalkostnader
- Anställda i organisationen vidareutbildas för att ständigt bli bättre på att möta medlemmarnas behov

Medlemstidning 6%

- Självständigt redaktionsarbete som bevakar byggbranschen utifrån arbetstagarens perspektiv

Avtal och förhandlingar 10%

- Bevakning av kollektivavtal
- Driva rättsärenden
- Förhandla med arbetsgivare

Internationellt arbete 1%

- Genom Byggnads globala engagemang kan fler byggnadsarbetare i världen få ett bättre arbetsliv

Medlemscentret 4%

- Professionell medlemsservice och rådgivning via telefon och e-post

IT-utveckling 10%

- Utveckling av verksamhetssystem för att effektivisera arbetet

Byggnads Hållbarhetsredovisning

Hållbarhetsredovisning 2020

Vår uppgift är att tillvarata medlemmarnas intressen på arbetsmarknaden. Vi utgår från den grundläggande synen om allas lika värde och rätt samt Agenda 2030. För att lyckas med det organiserar vi arbetare, tecknar avtal och samarbetar med andra fackliga och ideella organisationer både i Sverige och internationellt. Vi verkar för att skapa en mer inkluderande byggbransch.

I vår hållbarhetsredovisning beskriver vi vårt arbete inom de områden som har lagstadgade krav; sociala förhållanden, personal, mänskliga rättigheter, miljö och antikorrupktion. Vi beskriver våra mål och resultat inom varje område samt risker som finns förknippade med verksamheten och hur vi hanterar dem.

Redovisningskravet omfattar förbundskontorets verksamhet, men mycket av vårt hållbarhetsarbete är gemensamt för hela organisationen.

Våra intressenter

Vår verksamhet har direkt påverkan på medlemmarna men också på arbetsgivare, anställda på förbundskontoret och i regionerna, förtroendevalda,

andra organisationer som vi samarbetar med, såsom 6F, Fasab, LO och leverantörer av varor och tjänster.

Vi är en demokratisk organisation där inriktningen på verksamheten beslutas på kongressen vart fjärde år och på förbundsfullmäktige åren däremellan. Läs mer på sidan 37.

Intressentdialog

Medlemscentret tar dagligen emot samtal och e-post från medlemmar och arbetsgivare och svarar på frågor, skriver in medlemmar och förhindrar utträden. Vi utför även medlemsundersökningar för att få en grund för organiseringsarbetet och för att kartlägga intresset för vilka områden och frågor som vi bör utveckla. Olika samarbetsprojekt, som till exempel *Sund konkurrens*, *En byggbransch för alla* och *Nubyggarna* syftar också till att öka dialogen med omvärlden.

Byggnads medlemscenter

Kontakter 2020

53 841 Totala antalet [43 249]

1 633 Vårvade medlemmar [1 755]

1 124 Förhindrade utträden [781]

Siffror för 2019 inom parentes

Byggnads viktigaste bidrag till ett hållbart samhälle utgår från medlemmarna.

Målplan 2020

- Genomföra minst 15 000 arbetsplatsbesök, varav 2 000 UVA-möten.
Resultat: 16 271 [16 631].
- Minst 300 Fullmaktstagare den 31 december 2020.
Resultat: 186 [100].
- Minst 2 000 Påfarten-deltagare.
Resultat: 516.
- Genomföra 1 690 fackliga utvecklingsamtal med förtroendevalda.
Resultat: 692.
- Minst 104 500 medlemmar den 31 december 2020.
Resultat: 103 970 [104 283].

Siffror för 2019 inom parentes

Medlemsenkät – Vi kan bli bättre!

En medlemsenkät om Byggnads hållbarhetsarbete skickades ut under året. Så här svarade medlemmarna på frågan *Hur tycker du att Byggnads arbetar med hållbarhetsfrågor?*

22 % I framkant.

44 % Bra, men mer behöver göras.

7 % För lite.

25 % Jag känner inte till arbetet.

Hållbarhetsmål med direkt inverkan på medlemmarna:

Vårt hållbarhetsarbete kan starkt kopplas till flera av de 17 målen i Agenda 2030. Främst mål nr 8.

Medlemmarna vill att Byggnads:

- Står på din sida om det skulle hända dig något på jobbet.
- Ger rådgivning och stöd.
- Lyssnar och förstår dina behov.
- Är kompetent på fackliga områden.
- Är tillgänglig vid behov av kontakt.

Skälen till potentiella avhopp

- Att Byggnads stödjer Socialdemokraterna.
- Dyr medlemsavgift och ser inte nyttan med medlemskap.
- Ser inte medlemmar på mindre företag.
- Får inte den hjälp som önskas.

Socialt ansvar

Vi arbetar för trygga anställningar, fackliga rättigheter och bra lön. Det gäller även när Byggnads är arbetsgivare. Vi förstår att alla anställda är lika viktiga för att vi ska nå långsiktiga och strategiska mål.

Vi behöver bli fler medlemmar för att med framgång kunna driva fackliga frågor och vara en stark påverkansfaktor inom politiken

Medlemskurvan har sedan 2016 varit positiv och antalet medlemmar ökade under 2019 med 1 553. Det är en effekt av ett mer strukturerat medlemsvårningsarbete där vi bland annat arbetar mer offensivt med att förhindra utträden och att följa upp varför de sker. Under 2020 bröts trenden och

-313

Så mycket minskade medlemsantalet under 2020. Den uppåtgående medlemskurvan fick ett avbrott under året. Framför allt beroende på coronapandemins effekter på den uppsökande verksamheten.

Byggnads backade med drygt 300 medlemmar. Den uppsökande verksamheten led svårt under pandemin. Arbetsplatsbesök stoppades och informationsmöten till elever på yrkesprogram kunde inte genomföras. Det innebär att Byggnads värvade 1 400 färre elevmedlemmar än året innan.

Vi arbetar på bred front för att skapa en bra arbetsmiljö och anständiga arbetsvillkor för medlemmarna. Genom fullmakter till förtroendevalda kommer förhandlingsarbetet nära arbetsplatsen.

Varje år arrangerar Byggnads en arbetsmiljövecka. Årets tema var säker arbetsmiljö och hälsofarliga ämnen, där allvarliga brister påvisades

För att utveckla och framtidssäkra organisationen är utbildningar av förtroendevalda, medlemmar och nya medlemmar, högt prioriterat.

Dessa fick i sin fysiska form ställas in i nästan hela landet. I en del regioner genomfördes vissa istället digitalt. Omställningen till digitala utbildningar tog mycket kraft men var viktig för att även i framtiden kunna erbjuda ett brett utbud.

Läs mer i verksamhetsberättelsen om förtroendemannaorganisationen på sidorna 12-13 samt om granskning av branschen på sidorna 16-17.

Sund konkurrens

I september genomfördes det digitala forumet för *Sund konkurrens och schyssta byggen*. Över 800 deltagare i och kring byggbranschen kunde under fem timmar ta del av olika samtal och inslag med politiker, företag, myndigheter och fackliga företrädare. Projektet, som drivs av Byggnads tillsammans med bland annat Byggföretagen, syftar till att genom kunskap och erfarenhetsutbyte få fler i branschen att öka ansvarstagandet och regelefterlevnaden.

Regionala skyddsombud

En viktig fråga för ordning och reda på arbetsplatsen och högre säkerhet i byggbranschen är att ge Byggnads regionala skyddsombud tillträde till alla arbetsplatser med kollektivavtal. Efter att förslaget röstades ner i riksdagen tog Byggnads istället upp det som ett krav i avtalsrörelsen. Den utökade tillträdesrätten är nu en del av Byggnads samtliga avtal. Läs mer om avtalsrörelsen på sidan 10.

Jämställdhet och mångfald

Ett av våra långsiktiga mål är att byggbranschen ska bli mer jämställd och att fler kvinnor ska söka sig hit. 2022 ska fem procent av medlemmarna vara kvinnor.

Resultatet 2020 blev 1 943, 1,87 procent. Det är en ökning från förra årets siffra 1 588. Även om den långsiktiga trenden de senaste åren är ökande, är det fortfarande långt till målet

Byggnads kvinnliga nätverk, Näta, är en viktig knutpunkt för merparten av de kvinnliga medlemmarna. Nätas årliga nationella konferens ställdes dock in på grund av pandemin.

Under avtalsrörelsen var jämställdhet ett viktigt fokusområde. En stor framgång var att gravida nu har rätt till gravidlön enligt samtliga Byggnads nya kollektivavtal. Läs mer om jämställdhet och mångfald på sidorna 18-19 samt om Näta på sidan 20-21.

Mänskliga rättigheter

Byggnads arbete för mänskliga rättigheter handlar om att utifrån FN:s och ILO:s regelverk värna alla arbetstagares rätt att vara med i en fackförening och att förhandla kollektivt.

”Var och en har rätt att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att värna sina intressen.”

Artikel 23, paragraf 4, FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

I Sverige drev Byggnads under året med framgång flera fall där arbetare från andra länder diskriminerats och hotats om de kontakter facket. Läs mer om detta på sid 16-17.

Byggnads har även ett stort internationellt engagemang genom BWI och den europeiska byggfederationen EFBWW. Efter fackliga påtryckningar antogs en ny lag som sätter stopp för slavsystemet av migrantarbetare i Qatar.

I Europa lyfte Byggnads problemet med EU:s förslag om lagstadgade minimilöner som försvarar för arbetsmarknadens parter att sätta löner. Mer om Byggnads internationella arbete på sidorna 24-25.

Allas lika rätt och värde är utgångspunkt i allt vi gör

Må bra på jobbet

Våga fråga och ta sig tid att lyssna på en arbetskamrat som mår dåligt kan vara till stor hjälp. Byggnads tog därför fram materialet *Må bra på jobbet – så pratar vi om psykisk hälsa*, med tillhörande handledning för skyddsombud och förtroendevalda.

Ett hållbart arbetsliv för våra anställda

Fokus för de övergripande personalfrågorna handlade under 2020 till stor del, direkt eller indirekt om Corona. Förbundskontoret tog beslut om att jobba hemifrån redan från den 16 mars. Riktlinjerna för Byggnads regioner anpassades utifrån behov och lokal smittsituation. Digitala föreläsningar om riskbruk och psykisk ohälsa genomfördes för personalansvariga.

Den digitala utvecklingen påskyndades, om än ofrivilligt. Mycket blev därmed bättre (färre utskrifter och

Socialt ansvar – risker

- Minskat medlemsantal på grund av tappat förtroende, eller upplevelse av att Byggnads inte sköter sitt uppdrag.
- Fel fokus i verksamheten, felprioriteringar.
- Felbedömningar, otillräckliga interna rutiner, mänskliga fel, felaktiga system i verksamheten.
- Globaliseringen och den fria rörligheten försvarar möjligheten att upprätthålla nationella lagar och avtal. Företag kan utnyttja arbetstagare i en utsatt position.
- Politiska beslut och lagförändringar som påverkar verksamheten.
- Bristande säkerhet, som kan skada anställda, medlemmar, företag och samarbetspartners. Inbegriper både fysisk och psykosocial arbetsmiljö samt data som Byggnads har.

Policyer och styrdokument

- Mål och Vision 2022.
- Målplan 2020.
- Ekonomiska styrdokument.
- Stöd och checklistor för hot- och våldssituationer.
- Svenska byggnadsarbetareförbundets stadgar.

mindre resande), men inte alltid arbetsmiljön, då hemmakontoret sällan uppfyller samma standard som det riktiga kontoret.

Den sociala kontakten på arbetsplatsen saknades märkbart. Nya vägar hittades för att fånga upp behov. Dels genom täta videomöten, dels genom individuella samtal kring den fysiska och psykosociala arbetsmiljön.

På förbundskontoret gick varje enhet igenom en checklista om arbetsmiljö vid distansarbete, utrustning köptes in och digitalt möte med ergonom erbjuds alla anställda.

Ekonomiskt ansvar

Byggnads ekonomiska resurser används på ett effektivt och ansvarsfullt sätt för medlemmarna. Kontroll över intäkter och kostnader säkerställs genom verksamhets- och affärssystem och genom processer för korrekt redovisning.

Byggnads stadgar och placeringsreglemente reglerar hanteringen av kapitalförvaltningens risker, avkastning och hållbarhet. Enligt stadgarna ska minst 50 procent av tillgångarnas värde investeras i räntebärande tillgångar och fastigheter. Placeringar bör ske i olika tillgångsslag för att minimera risken. Kapitalförvaltningens resultat finns i förvaltningsberättelsen.

Hållbarhet är en viktig parameter vid val av investering. Förvaltare ska följa placeringsreglementet samt ha ett eget hållbarhetsarbete. Byggnads följer regelbundet upp att kriterierna efterlevs.

Byggnads är anslutet till ESG4Real för att påverka utvecklingen inom ansvarsfulla investeringar och obligatorisk ESG-integration. (ESG står för Environmental, Social and Governance.

Placeringar får ske i företag som följer ILO:s kärnkonventioner och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

OECD:s riktlinjer berör bland annat miljöskydd, konkurrens, finansiering, mutor, beskattning, vetenskap och teknologi

Vi placerar inte i företag som bryter mot FN:s konvention om mänskliga rättigheter. Inte heller i företag som tillverkar klustervapen, landminor och andra jämförbara vapen.

Om företag avviker mot reglementet sker en dialog med förvaltaren. Förbundets placeringskommitté behandlar sedan ärendena innan beslut tas kring om innehavet ska avyttras eller kan motiveras.

En uppföljning av kriteriernas efterlevnad genomfördes under senhösten 2020. Analysen visade att andelen förvaltad kapital i bolag med låg hållbarhetsprofil är fortsatt liten. Bolagen, inte minst mindre aktiebolag, går generellt mot ökad transparens och allt fler bolag blir därmed möjliga att genomlysas. Utifrån analysresultatet kommer dialog att föras med fondförvaltare om bolagsinnehaven.

Under 2020 sade Byggnads upp avtalen för administrationen av löner, ekonomi och medlemsredovisning som tidigare hanterats av Fasab. Istället tillsatte Byggnads en lönespecialist, en lön- och ekonomiadministratör, en redovisningsekonom och en administratör inom medlemsredovisning. Förändringen är mer kostnads-effektiv och kommer att öka Byggnads service inom dessa områden.

Fair Play Bygg - över tusen tips

Fair Play Bygg drivs av Byggnads Stockholm-Gotland och arbetsgivarorganisationen Stockholms Byggmästareförening. Projektet tar anonymt emot tips om oegentligheter på byggarbetsplatser och skickar vidare till berörda myndigheter. Under 2020 minskade inkommande tips vilket främst beror på inställda seminarier.

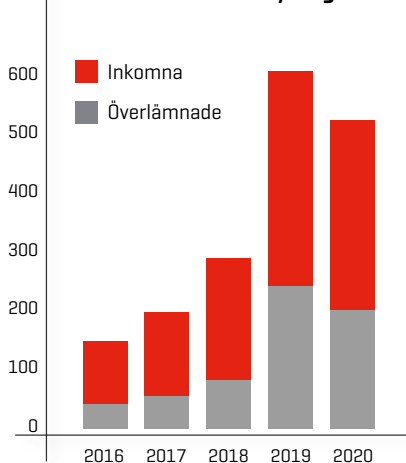
Ekonomiskt ansvar – risker

- Tappa medlemmarnas förtroende vid ekonomisk ovarsamhet.
- Sämre ekonomiskt resultat på grund av medlemstapp, sämre avkastning och värdeminskning på investeringar, utbetalningar av skadestånd eller kompensationer.
- Lagändringar som innebär sämre möjligheter att bedriva viss verksamhet.
- Dålig konkurrens mellan leverantörer, samma avtal i många år.
- Risker för oegentligheter och korruption i exempelvis affärsrelationer.

Policyer och styrdokument

- Svenska Byggnadsarbetareförbundets stadgar.
- Förbundets placeringsreglemente.
- Dokumentet Attestordning, utanordningsrätt och firmateckning.
- Policy för representation och gåvor med bilagan Riktlinjer för representation och gåvor.
- Riktlinjer för inköp av varor och tjänster.
- Policy vid resor.
- Arbetsordning förbundsledning 2018-2022.
- Visselblåsarpolicy.

Fair Play Bygg – antal tips om brottslighet, inkomna respektive överlämnade till myndigheter

Avtal om korttidspermitteringar

På grund av coronaviruset och oron på arbetsmarknaden öppnade regeringen i mars ett stöd vid korttidspermitteringar. Stödet innebär att arbetare under en begränsad tid kan gå ned i arbetstid och ändå få behålla nästan hela lönen. Byggnads tecknade då med sina motparter kollektivavtal om korttidsarbete för byggbranschen.

Miljöansvar

För en organisation med 380 anställda, nästan 104 000 medlemmar och cirka 7 000 förtroendevalda har Byggnads ett stort miljöansvar. I en tid av klimatförändringar är det nödvändigt med ett integrerat miljöarbete i verksamheten. I alla nya processer finns miljöaspekten med som krav och det befintliga ses över, vid exempelvis nyteckning av avtal.

Miljöarbete under året

- ▶ Byggnads ökade sina investeringar i skog. Våra investeringar bidrar, utöver en bättre riskspridning av tillgångarna, till ett lägre klimatavtryck och minskad koldioxidbelastning.
- ▶ Arbetet för att minska antalet brevutskick fortsätter. Exempelvis fortlöper kampanjen om att sätta betalningar av medlemsavgiften på autogiro. Även annan medlemskommunikation har under året slussats över till sms och digitala informationsbrev.

Miljöansvar – risker

- Klimatförändringar.

Policyer och styrdokument

- Policy vid resor.
- Riktlinjer för inköp av varor och tjänster.

- ▶ Avtalsrörelsen 2020 var nästan helt digital. Byggnads kampanj hade som strategi att framförallt nå medlemmarna via digitala kanaler. När de fysiska förhandlingarna förhindrades sköttes även de flesta av dessa via video.
- ▶ De leverantörer som vi ingår avtal med ska ha ett formulerat miljöarbete. Både Byggnadsarbetaren och alla Byggnads trycksaker trycks på ett svanengodkänt papper och profilprodukterna är, i möjligaste mån, både miljömärkta och Fairtrade-märkta.
- ▶ Pandemin minskade resandet markant. Det är fortsättningen på en trend sedan 2017. Hela organisationen tvingades på kort tid ställa om fysiska möten till videomöten. Det ligger dock helt i linje med Byggnads tidigare ambition.

Fastigheter – det här gjorde vi 2020

Byggnads äger och förvaltar ett antal fastigheter genom Riksbyggen. Miljöarbetet är viktigt och redan 2018 påbörjades arbetet med att minimera våra fastigheters avtryck på miljön.

- Övergången till närvarostyrd LED-belysning skedde i nästan samtliga fastigheter.
- Vi ser över möjligheten till full avfallssortering, inklusive matavfall, i samtliga fastigheter.
- Vi utreder och planerar solceller på flera fastigheter. Bygglov för fastigheten på Hagagatan 2 kommer att sökas under 2021.
- En energiutredning av samtliga fastigheter gjordes. Arbetet att driftoptimera fastigheterna genom en styrportal påbörjades, vilket beräknas minska energiförbrukningen med 10 procent.
- Vissa fastigheter byter ut fjärrvärmecentralen till mer energieffektiv värme.

Hälsosofarliga ämnen och säker arbetsmiljö i fokus

Kemiska ämnen kan finnas överallt på en byggarbetsplats, men är vanligast i renoverings-, ombyggnads- och tillbyggnadsbranschen. Extra farligt är asbest, PCB, bly, epoxy, kvicksilver och kadmium.

Det är arbetsgivarens skyldighet att förebygga, undersöka, och vid behov, sanera arbetsplatsen så att alla kan arbeta säkert.

Under Arbetsmiljöveckan gjorde Byggnads extra kontroller på 1 393 arbetsplatser och informerade både om hur arbetstagarna ska skydda sig och hur ämnena ska hanteras.

+ 1 393

arbetsplatskontroller genomfördes under Arbetsmiljöveckan.

Resor flyg och tåg, 2017 – 2020

	2017	2018	2019	2020
Antal flygresor	1 336	1 093	971	274
Rest antal km FLYG	1 044 750	848 788	920 354	279 953
Utsläpp CO2 FLYG KG	123 325	99 844	103 321	34 607
Antal tågresor	1 087*	1 006*	1 039*	466
Rest antal km TÅG	494 199	515 735	491 168	215 963
Utsläpp CO2 TÅG KG	2,1	2,1	2,1	0,89
Antal tågbiljetter	2 415	2 236	2 310	1 037

* Antalet tågresor är 45 % av antalet tågbiljetter.

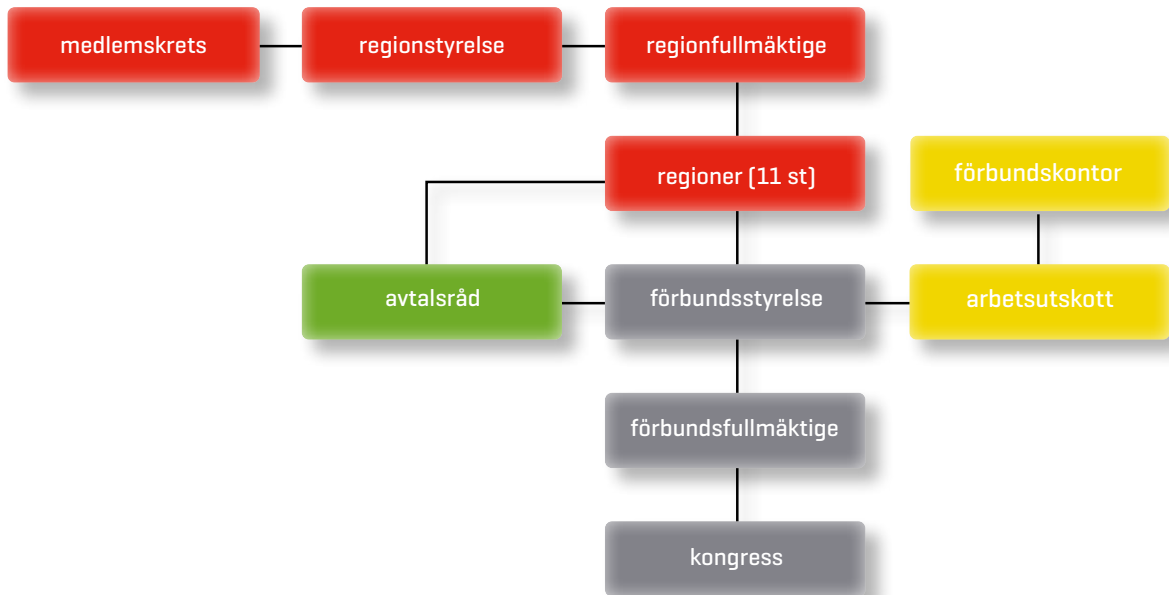
En tågresor tur/retur kan av tekniska skäl innehålla en eller flera biljetter.

Byggnads organisation

Byggnads demokratiska organisation

Medlemmarna tillsammans är Byggnads. Vår uppgift är att medlemmarna ska få det bättre på arbetsplatsen och i samhället. Det görs genom att många aktiva medlemmar i Byggnads arbetar tillsammans och driver byggnadsarbetarnas intressen. Byggnads är organiserat enligt schemat ovan.

Medlemskrets

Alla medlemmar ingår i någon av regionernas 183 medlemskretsar. Kretsarna väljer ledamöter till regionfullmäktige.

Regionfullmäktige

Regionfullmäktige är högsta beslutande instans för Byggnads elva regioner och väljs av regionernas medlemskretsar. Regionfullmäktige väljer regionstyrelse, som tillsammans med personalen på respektive region, ansvarar för regionens löpande verksamhet.

Avtalsråd

Avtalsrådet består av 80 ledamöter som är valda av regionerna. Rådet har en rådgivande funktion och diskuterar krav inför och under avtalsrörelser samt tar ställning till avtalsförslag.

Förbundsstyrelse

Förbundsstyrelsen väljs av kongressen och leder förbundets verksamhet. Förbundsstyrelsen sammanträder en gång per månad och beslutar om den löpande verksamheten. Förbundsstyrelsens arbetsutskott träffas tre gånger per månad och bereder bland annat ärenden till styrelsen.

Förbundsfullmäktige

Förbundsfullmäktige sammanträder varje år det inte är kongress. Ledamöterna behandlar föregående års verksamhet samt fattar beslut om verksamhetsmål och budget för kommande år. Förbundsfullmäktige är förbundets högsta beslutade instans mellan kongresserna.

Kongress

Kongressen är förbundets högsta beslutande instans. Den behandlar och beslutar om förbundets långsiktiga verksamhet och hålls vart fjärde år. Nästa kongress hålls år 2022. På kongressen är alla regioner representerade. Ombuden utses av regionfullmäktige. Kongressen väljer förbundsledning och förbundsstyrelse samt utser ledamöter till förbundsfullmäktige.

Förbundskontoret består av ledningsstaben, avtalsenheten, organisationsenheten, kommunikationsenheten, administrativa enheten, medlemscentret samt tidningen Byggnadsarbetaren och den juridiskt fristående a-kassan. Arbetet på förbundskontoret leds av **arbetsutskottet**. Det består av fyra kongressvalda funktionärer.

Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsemöten med fokus på framtiden

Byggnads förbundsstyrelse leder det löpande arbetet i enlighet med förbundets stadgar och beslut som fattats av kongress och förbundsfullmäktige.

Under 2020 hade förbundsstyrelsen 16 protokollförda sammanträden. Det enda fysiska mötet styrelsen hade var i januari, resterande möten hölls digitalt.

Några av de frågor som förbundsstyrelsen behandlat utöver avtalsfrågor och andra rutinmässiga ärenden:

- Målplan 2021.
- Byggnads medverkan i Byggnadsmarknadskommissionen.
- Utveckling av Näta, Nätverket för kvinnor i Byggnads.
- Motioner till LO-kongressen.
- Mål för RSO-verksamheten.

Förbundsstyrelsens ledamöter 2020

Från vänster rad 1: Jonas Sjöberg, Patrik Östberg, Morgan Nyberg, Kenneth Svård.
Rad 2: Tomas Kullberg, Torbjörn Hagelin, Joakim Lindholm, Lars Hildingsson, Fredrik Öberg, Thomas Rolén, Johan Lindholm, Tomas Emanuelsson, Jan Andersson, Magnus Cato, Jim Sundelin, Kim Söderström.

Rekordmånga ansökningar till Byggnads kulturstipendium

Hela 663 ansökningar inkom till Byggnads kulturstipendium 2020, vilket var nytt rekord. Många av ansökningarna var av hög kvalitet och för goda ändamål.

Till slut enades stipendienämnden om 18 kulturutövare som fick dela på totalt 270 000 kronor. På grund av coronapandemin fick dock den fysiska prisutdelningen ställas in.

– Vi förstår vikten av vårt stipendium i dessa tider. Många jobb har ställts in eller skjutits upp. Att kulturen får fortsätta berika oss i dessa tider är oerhört viktigt, vi tror på nya rekord 2021, säger Johan Lindholm, förbundsordförande Byggnads.

Information om stipendierna finns på byggnads.se.

Byggnads förbundsstyrelse

representeras av de fyra kongressvalda funktionärerna; förbundsordförande, andre förbundsordförande, förbundssekreterare och avtalssekreterare. Byggnads elva regioner representeras av de elva ordförandena för respektive regionstyrelse. På mötena deltar även en adjungerad ungdomsrepresentant och förbundets HR-chef.

- Anslutning till Avtalskollen.
- Byggnads mål år 2030.

Rapporter lämnades kontinuerligt om organisering, kommunikations-, HR-och ungdomsfrågor.

Styrelsen fortsatte utvecklingen av sitt arbetssätt mot att arbeta än mer strukturerat, med gemensamma mål och tydlig måluppföljning.

Ledamöterna i förbundsstyrelsen var även styrelse i Stiftelsen Byggnads Internationella Solidaritetsfond.

Digitalt fullmäktigemöte

Vid årets förbundsfullmäktigemöte deltog 83 personer. Ledamöterna godkände föregående års verksamhet samt fattade beslut om verksamhetsmål och budget för kommande år. Med anledning av pandemin genomfördes förbundsfullmäktige för första gången digitalt.

Byggnads 11 regioner

Det är vi som är Byggnads!

Byggnads är sina regioner. Där finns medlemmarna. Regionerna arbetar lokalt för bra arbetsvillkor och en säker arbetsmiljö. Förbundskontorets roll är att stödja denna verksamhet. Gemensamt bygger vi Ett Byggnads.

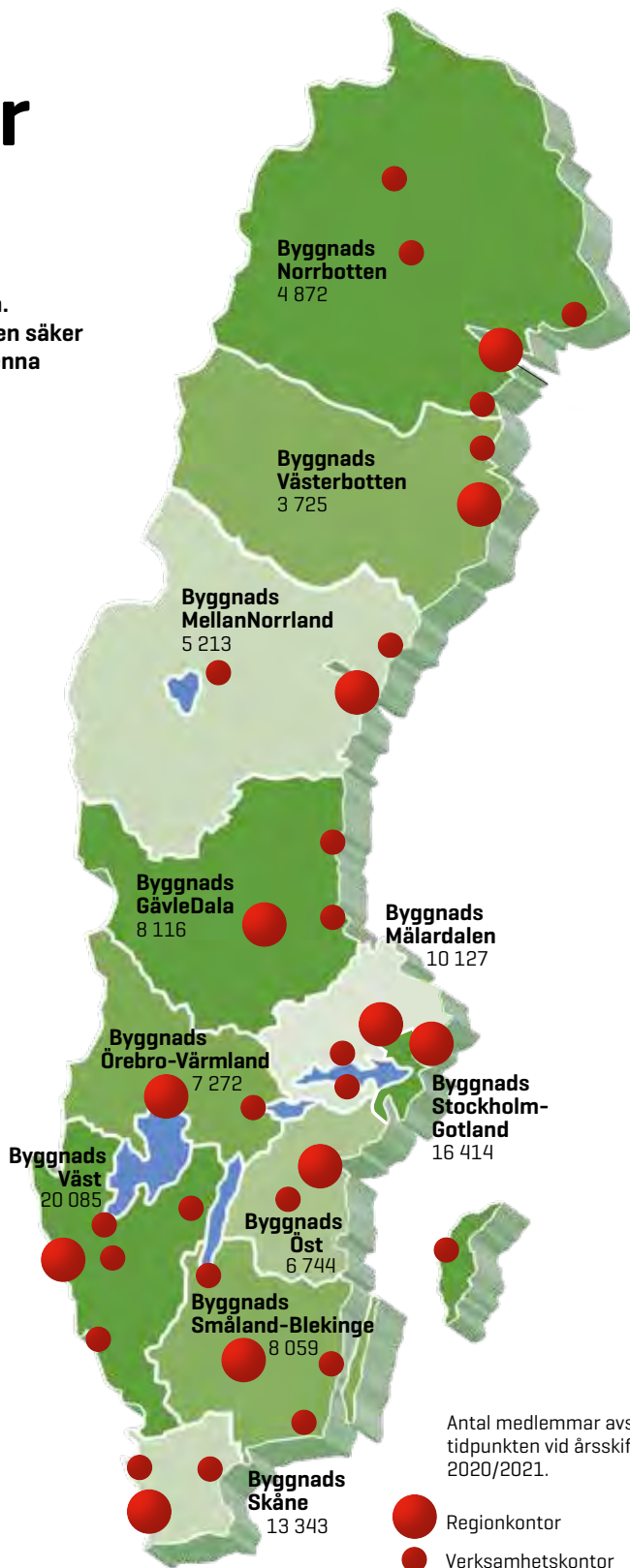
”Jag är stolt över att organisationen lyckats anpassa sig så snabbt utifrån pandemin. Att träffas på medlemsmöten och arbetsplatser är jätteviktigt för oss. Den digitalt omställningen har varit en stor fråga för Byggnads”

Patrik Östberg
förbundssekreterare och ansvarig
för Byggnads demokratiska processer

Den demokratiska processen

- ▶ Regionerna består av medlemmarna som alla ingår i någon av regionens medlemskretsar. Till medlemskretsarnas möten är alla medlemmar välkomna. Där fattas beslut om Byggnads lokala aktiviteter och medlemmarna väljer där ledamöter till regionfullmäktige.
- ▶ Regionfullmäktige väljer regionstyrelse och utser ombud till Byggnads kongress, vår högsta beslutande instans.
- ▶ Regionerna väljer även 80 ledamöter som utgör Byggnads avtalsråd och som är rådgivande i avtalsfrågor.

Se organisationsschemat sidan 37.

STARK STOLT TRYGG

Svenska Byggnadsarbetareförbundet
106 32 Stockholm
www.byggnads.se

